IMPORTANȚA CREĂRII UNEI PLATFORME ONLINE DE LICITAȚII PENTRU VÂNZAREA/LOCAȚIUNEA BUNURILOR AFLATE ÎN PROPRIETATE PUBLICĂ

THE IMPORTANCE OF ESTABLISHING AN ONLINE PLATFORM OF AUCTIONS FOR SELLING/RENTING THE GOODS OF PUBLIC PROPERTY

CZU: 347.238.8:004:347.258 DOI: 10.5281/zenodo.6618800

Corneliu DONI,
Doctorand, USM

Summary
This paper analyzes the need of establishing an online platform by which there will be disposed the public goods. It will facilitate and transparentize such procedures.
Keywords*: public goods, auctions, online*

Introducere în problematică

Autorităţile publice în mod inevitabil au o participare semnificativă în circuitul civil. Acestea procură servicii, bunuri şi lucrări din cele mai diverse pentru îndeplinirea sarcinilor sale, dar şi pentru satisfacerea necesităţilor unei bune funcţionări. În acest mod se achiziţionează servicii de curăţenie, lucrări de construcţie a drumurilor, bunuri pentru instituţiile de învăţământ. Legislaţia în această privinţă este destul de avansată, în principal datorită Legii nr. 131/2015 privind achiziţiile publice [1], iar procedurile de achiziţii sunt realizate prin intermediul Sistemului Informational Automatizat - Registrul de Stat al Achizitiilor Publice (MTender). Totuşi situaţia cînd autorităţile publice intenţionează să vîndă/să dea în locaţiune bunurile de care dispune, legislaţia este lacunară, iar o platformă online de efectuare a acestor licitaţii lipseşte. În acest context se impune necesitatea efectuării unui studiu asupra problematicei identificate cu scopul a propune soluţii spre a o remedia.

Conţinutul

La momentul elaborării acestui articol lipseşte o platformă specială pentru vînzarea/locaţiunea bunurilor de care dispun autorităţile publice. Iar MTender permite doar efectuarea procedurilor de achiziţii prin care autorităţile publice procură bunuri, servicii şi lucrări.

Legislaţia în această privinţă este dispersată şi nu prevede utilizarea tehnologiilor moderne. Astfel, Art. 3 alin. (2) din Legea Nr. 1308/1997 privind preţul normativ şi modul de vînzare-cumpărare a pămîntului publicat prevede că “Vînzarea-cumpărarea pămîntului se efectuează prin contractul de vînzare-cumpărare la preţ normativ prin concurs sau la licitaţiei” [2]. Capitolul II din Regulamentul cu privire

la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Nr. 91 din 11.02.2019 prevede că locaţiunea, arenda, superficia, comodatul, instituirea servituţii şi vînzarea terenurilor proprietate publică a statului se realizează prin licitaţii [3]. Conform pct. 15 din acest Regulament, licitaţiile în cauză se realizează în conformitate cu prevederile Regulamentului privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 136/2009 [3].

Însă Regulamentul privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere nu prevede aplicarea vreunei resurse digitale. Unica excepţie este informarea despre licitaţii, în conformitate cu pct. 11 în Monitorul Oficial [4], care este emis şi în format electronic, deşi pentru accesarea lui se achită un abonament. Totuşi, participarea online la aceste licitaţii nu este posibilă, iar informaţia detaliată oricum trebuie obţinută prin adresarea fizică la autorităţile publice. Mai mult, rezultatele licitaţiei nu sunt publicate în Monitorul Oficial.

În ceea ce priveşte alte bunuri ale autorităţii contractante, vînzarea/locaţiunea acestora nu este nicicum reglementată de către lege. Astfel, dacă spre exemplu o Primărie doreşte să vîndă un automobil uzat, sau mobilierul uzat după ce acesta este schimbat cu unul nou, nu poate face acest lucru. Această problemă este şi mai pronunţată pentru autorităţi precum Serviciul Vamal, care sechestrează corpuri delicte, precum automobile, care reprezintă un bun ce ar trebui scos la licitaţie.

În continuare prezentăm un tabel comparat cu situaţia la zi a achiziţiilor atunci cînd autorităţile publice sunt în calitate de cumpărător şi atunci cînd sunt în calitate de vânzător în care se evidenţiază necesitatea reformării radicale a ultimelor:

Criteriul	Procedurile de achiziţionare de către autorităţile publice a bunurilor, serviciilor şi lucrărilor	Procedurile de vînzare/ locaţiune de către autorităţile publice a bunurilor
Transparenţa	Orice persoană poate să acceseze în mod liber prin MTender următoarele informaţii cu privire la achiziţiile publice: - documentaţia de atribuire - ofertele depuse inclusiv cea cîştigătoare - informaţia cu privire la reducerea ofertelor pe parcursul licitaţiei electronice. [Resursa web 1] Prin Buletinul Achiziţiilor Publice pot fi accesate: - Anunţurile de intenţie - Decizia de atribuire. [Resursa web 2] Prin intermediul paginei web a Agenţiei Achiziţii Publice poate fi verificată informaţia cu privire la contractele de achiziţii publice atribuite cu ajutorul unui motor de căutare. [Resursa web 3]	Pentru a afla despre procedurile de vînzare/locaţiune de către autorităţile publice, o persoană trebuie să verifice în fiecare zi: - toate panourile informative de la toate autorităţile publice - toate revistele şi alte surse media - toate site-urile autorităţilor publice În cazul terenurilor publice, licitaţiile acestora sunt publicate şi în Monitorul Oficial, însă pentru accesarea online a acestuia trebuie achitată o taxă [Anexa web 4]

	Astfel, în orice moment, orice persoană poate verifica documentele cu privire la oricare procedură de achiziţie publică reglementată de Legea nr. 131/2015 cu ajutorul unui dispozitiv de accesare a internetului.	Astfel, informaţiile despre aceste licitaţii sunt foarte greu de obţinut, pot fi accesate de un număr restrîns de persoane şi este dificilă monitorizarea acestor achiziţii de către societate.
Contestarea rezultatelor	Deciziile de atribuire se contestă, în conformitate cu art. 83, alin. (1) din Legea nr. 131/2015 la Agenţia Naţională pentru Soluţionarea Contestaţiilor, care emite o decizie în termen de 20 de zile lucrătoare în conformitate cu art. 85 alin. (17). Toate deciziile şi procedurile de contestare pot fi accesate pe pagina Agenţiei. [Resursa web 5, Resursa web 6]	Se realizează prin intermediul instanţei de judecată. Procedura de examinare poate dura cîţiva ani. Informaţia despre hotărîrile şi deciziile luate pe poate fi găsită pe portalul instanţelor naţionale de judecată. [Resursa web 7]
Participarea persoanelor interesate	Prin abonarea la o platformă de acces la MTender oricine poate primi notificare cînd apare o procedură de achiziţie în domeniul său de interes. Oferta se depune prin mijloace electronice, fapt ce asigură un nivel înalt de participare, dar şi reduce riscul de concurenţă neloială.	Pentru a participa la aceste licitaţii, persoanele interesate trebuie să parcurgă un întreg proces birocratic, iar în final să depună în format fizic documentele ofertei. În acest mod se descurajează participarea la licitaţii.

În lumina problemelor evidenţiate, venim cu propunerea de a lărgi aplicabilitatea MTender şi pentru vînzarea/locaţiunea de către autorităţile publice a bunurilor aflate în gestiunea acestora. Mecanismul de funcţionare a MTender permite efectuarea acestor operaţiuni, astfel, nu ar fi necesare fonduri adiţionale pentru crearea unei noi platforme. În acest sens ar trebui la nivel legislativ impunerea ca toate vînzările/locaţiunile de bunuri publice să fie făcute prin Mtender.

De asemenea, optăm pentru extinderea acestei reforme şi asupra bunurilor vîndute de către executorii judecătoreşti. Or, aceştia în conformitate cu Codul de Executare desfăşoară licitaţiile la sediul propriu, fără utilizarea mijloacelor digitale, fără posibilitatea de participa de la distanţă. Iar art. 129 alin. (1) din Codul de Executare prevede că doar anunţurile despre aceste licitaţii se publică într-un ziar de nivel raional ori naţional, sau în Monitorul Oficial al Republicii Moldova [5].

Utilizarea MTender ar facilita realizarea acestor licitaţii, le-ar face mult mai transparente, ar creşte nivelul de participare şi concurenţă. În acest mod, pe de o parte toţi doritorii vor putea uşor să afle despre licitaţiile în curs de desfăşurare, iar autorităţile publice şi executorii judecătoreşti vor putea vinde bunurile la un preţ mai convenabil şi mult mai repede.

Un exemplu bun de urmat în acest sens este site-ul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii unde toate ambasadele SUA pot plasa licitaţii cu privire

la bunurile pe care doresc să le vîndă, iar orice persoană interesată poate depune oferta sa în mod electronic [Resursa web 8].

Concluzii

Lipsa utilizării resurselor digitale în vînzarea/locaţiunea de către autorităţile publice a bunurilor este o problemă. Iar soluţia este extinderea utilizării MTender şi asupra acestor licitaţii, dar şi asupra licitaţiilor organizate de către Executorii Judecătoreşti. În acest mod se va facilita vînzarea/locaţiunea bunurilor publice şi a celor sechestrate, iar persoanele interesate vor avea un acces uşor, de la distanţă şi transparent la aceste achiziţii. În acest mod autorităţile publice vor putea acumula bani suplimentari în bugetul lor din contul vînzării/locaţiunii bunurilor care nu le sunt necesare.

Resurse bibliografice:

1. Legea nr. 131/2015 privind achiziţiile publice, publicată la 31.07.2015. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* nr. 197-205. Republicată în temeiul art. II alin.(3) lit. b) al Legii Nr. 169 din 26 iulie 2018. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2018, nr.321-332, art.527.
2. Legea nr. 1308 din 25.07.1997 privind preţul normativ şi modul de vînzare-cumpărare a pămîntului publicată la 04.09.1997. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 57-58 art. 515.
3. Regulamentul cu privire la valorificarea terenurilor proprietate publică a statului, aprobat prin Hotărîrea Guvernului, nr. 91 din 11.02.2019. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 01.03.2019. nr.76-85 art. 127.
4. Regulamentul privind licitaţiile cu strigare şi cu reducere aprobat prin Hotărîrea Guvernului, nr. 136 din 10.02.2009. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova,* 24.02.2009, nr.41-44 art. 185.
5. Codul de Executare, nr. 443 din 24.12.2004. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova* 05.11.2010, nr. 214-220, art. 704.

Resurse Web:

1. Sistemului Informational Automatizat - Registrul de Stat al Achizitiilor Publice (MTender). [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://mtender.gov.md/.
2. Buletinul Achiziţiilor Publice. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://tender.gov.md/ro/bap.
3. Contracte de achiziţii Publice, Pagina Agenţiei Achiziţii Publice. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://tender.gov.md/ro/contracte-atribuite.
4. Monitorului Oficial al Republicii Moldova în format digital. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://monitorul.gov.md/.

5. Pagina Agenţiei Naţionale pentru Soluţionarea Contestaţiilor. Decizii. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://ansc.md/ro/content/decizii-2022.
6. Pagina Agenţiei Naţionale pentru Soluţionarea Contestaţiilor. Contestaţii în examinare: [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://ansc.md/ro/contestatii/2022.
7. Portalul Instanţelor Naţionale de Judecată. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://www.instante.justice.md/.
8. US Embassy Online Auction. [citat 10.03.2022]. Disponibil: https://online-auction.state.gov/en-US.